

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

8. Pontiniaci Monachum agit, & ab Henrico pellitur: Schisma Henrici, & ab
Alexandro Legati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

fertim ubi lectæ consuetudines; tunc enim ab omnibus conclamatum, & constantiæ Archiepiscopi etiam ab ijs applausum, qui maximè damnauerant. Ipse Alexander primò excandescere, ac nimiam Archiepiscopi conniventiam accusare, quòd suo assensu eas consuetudines iuvisset, Ecclesijs fœdissimâ servitute oppressis, postea placari, summisque laudibus ejusdem constantiam efferre, qui solus in acie perstaret, & tanto rerum omnium, ac vitæ contemptu Regios moraretur. Sic eâ die discessum, nec ampliùs dubitatum, non Archiepiscopi tantum, sed totius Ecclesiæ causam agi, nec ab illo severitate, ut quidam putaverant, sed indulgentiâ peccatum. Sequenti die revocati in Senatum Patres, ac thalamo interiore accepti. Ingressus Cantuariensis dejecto vultu, lacrymisque perfunctus, se malorum omnium, quæ Angliam turbabant, auctorem profiteri; quippe tantæ Dignitati, & curis eam comitantibus se imparem esse, & aulæ potius, cui assueverat, quàm Ecclesijs natum: nec se id ignorasse, cum caput Infulis submitteret: repulisse eas quidem, sed tandem acceptasse urgente Rege; quòd Regem ergo Deo prætulisset, utrumque jam aversum expetiri; placandum ergo dimissâ Dignitate, quam sustinere non posset: hoc dudum sibi animo sedisse, distulisse tamen, ne in profanas manus tiaram deponeret: nunc tempus, & locum esse destinata exequendi. Tum annulum digito extractum Alexandro porrigens: *accipe*, inquit, *insignia funeste Dignitatis; reddo, à quo accepi: & olim exuissim, nisi illi expeterent, quos indignos credebam. In tuas manus depono; tuum erit Cantuariensi Ecclesiæ sponsum alium deligere me digniorem, & utinam feliciorem.* Hæc Archiepiscopus pari modestiâ, & fortunæ contemptu: repetitæ ab omnibus lacrymæ. Secedere jussu cœptum consultari, quid agi oporteret. Non deerant, qui placandi Regis obtentu alium Ecclesiæ Cantuariensi destinarent, cædendam esse hanc victimam publicæ quieti, & unius jacturâ redimendum commune naufragium: nec alias Infulas defore. Plerique nec decorum id esse, nec honestum dicebant, omniumque tandem eadem sententia fuit, *Pharisæis*, ut inquit Alanus, *exceptis.* (a)

VIII. Revocatum ergo Pontifex Dignitati restituit, indiditque annulum, adjecit spem meliorum, & interim Pontiniacensi Abbati

(a) Alanus in V. l. 2. c. 12. Placuit omnibus sententia, præterquam Pharisæis, &c.

Abbati commendavit, qui tunc aderat. Ita Sanctus aulam Monasterio commutavit, & ne quid ab alijs differret, Monachum induit, recepto à Pontifice ex rudi lana amictu, quem ipse benedixerat, addiditque ijs, qui deferebant: *Dicite Domino Cantuariensi, quod habitum ei misimus, qualem habuimus, non qualem vellemus.* Adiecit Sanctus à collo ad poplites vestem cilicinam, tum flagella, & inediam, ac lectionem Scripturarum, tanto studio & oblectatione ductam, ut sacros codices vix manu dimitteret. Secuta gravis infirmitas ærumnis, & afflictatione provocata, corpore ad has pœnas adhuc rudi, nec satis exercito; sed hoc Martyrij tyrocinium erat, affluebantque cœlestes delitiæ, tantâ animi quiete gaudiôq;, ut corpus perfunderent, crederesque exilij oblitum inter voluptates rosâque versari, præsertim valetudine confirmatâ. Sed brevis hæc quies fuit, quam tristissimi ex Anglia Nuntij turbârunt. Furebat Henricus Rex, & sævissimis edictis in Alexandrum Pontificem, & D. Thomam agebat: prohibitæ ad utrûmque Appellationes, & litteræ: custodita maria portusque, ne aliqua ab ipsis Angliam penetrarent: & qui illis faverent, bonis omnibus multati, nullo inter sacras, profanasque Personas discrimine: (a) Denarius S. Petri interceptus, & Regio Fisco additus: omnes quoque proventus Archiepiscopi ærario illati: & quotquot illum aut cognatione, aut amicitia contingebant, Angliâ expulsi, nullo conditionis, sexûs, ætatisque discrimine. Unde Sancto perpetuum dolendi argumentum, lacrymas suorum & exilia quotidie spectantî. Amicis eos commendabat, præsertim Siciliae Reginae, cujus charitate plerique adjuti, ut etiam Syracusarum Archiepiscopi, quibus litteris gratias egit. Pontiniaci biennium degit, ubi & Legati Apostolici Dignitate per totam Angliam auctus est, excepto Eboracensi Episcopatu; quam & tam erecto impavidôque animo exercuit litteris in Angliam ad Episcopos, ipsûmque Regem datis, penisque etiam adjectis in contumaces, ut non exulem illum, sed adhuc florentem crederes, & præpotentem. Pontiniaco litteris

I ab

(a) Denarius S. Petri erat nummus argenteus ex singulis domibus totâ Angliâ pendi solitus: sublatus est ab Henrico VIII. secuto mox schismate, & hæresi. V. Glossar. du Fresne. De hoc Denario S. Petri non tantum ab Anglia, sed etiam Gallia, Britannia minori, Polonia, & Hibernia dari solito V. Spond. ad ann. 740. 782. 869. 1045. 1159.

ab Henrico pulsus est, Ordini Cisterciensi extrema minante; quæ cum Sanctus intellexisset, Senonas migravit, Ludovico Rege totum Regnum, ubi hospitaretur, offerente. Senonis magno honore cultus, Regijsque impensis sustentatus est. Henricus interim cum Alexandri Pontificis in Archiepiscopum studia intellexisset, vindictæ præceptis Friderico Imperatori per Legatos se adjungit, jubetque Alexandrum toto Regno ejurari: id enim Wilhelmus Saresberiensis in vita testatur, (a) quamvis Henricus, alijque negaverint, id voluntate, multoque minus imperio Regis à Legatis factum. (b) Alexander interea pacem inter Archiepiscopum, Regemque moliri; mutuis enim dissidijs non Archiepiscopus tantum, sed Ecclesia periclitabatur: missi in Angliam propterea duo Legati, Wilhelmus, & Otto Cardinales, qui litem honestis conditionibus finirent; sed id novum dissidijs fomentum fuit. Credebat Archiepiscopus Legatos à Pontifice missos, qui jus dicerent, non qui componerent, & ad æquas condiciones Regis animum inducerent: præsertim Wilhelmum recusabat, quippe auro corruptum, Archiepiscopo æmulum, Regis gratiæ obsequioque unice adstrictum, & mille alijs titulis gravem; unde in Alexandrum Papam non solum à Divo Thoma amarissimis querelis, sed etiam à Rege Galliæ, alijsque declamatum, quod illi judicandi potestatem fecisset, qui hostis esset, qui pretio conductus, quique insolenter se jactaret, certus non illi causam adjudicare, qui innocentior, sed qui potentior esset. Et quamvis Alexander Wilhelmo Ottonem adjunxisset æqui amantem; par tamen non erat, altero potentiâ, favoribus, clientelis vincente: ut tandem Legatos revocari oportuerit irritâ Legatione, imò noxiâ. Sanctus interea exulem oblitus, Archiepiscopi, Legatique Apostolici partes egregiè implebat, multis, quod bona Ecclesiastica occuparent, nec moniti absterent, anathemate percussis; inter quos Episcopus Londoniensis, alijque gratiâ apud Regem præcipui: hinc oleum flammæ additum; sed Sanctus innatâ libertate ferebatur, quam Galliæ Regis protectio etiam augebat. Scripserat is Romano Pontifici rogabatque, ne suâ Auctoritate sententias Archiepiscopi solveret, adjunxitque per Legatos: *Si quis Archiepiscopum, vel suos tanget, is pupillam*

(a) Vita S. Thomæ lib. 2. cap. 20. (b) V. Vitam lib. 2. epist. 47. & l. 1. epist. 102.

oculi mei tanget. (a) Nec intra calamum, & nuntios stetit, operi accinctus est tentatâ inter offensos pace. Enimverò jam paraverat Archiepiscopus in Regem Censuras, sed ut fulmen tam excelso capiti, sereno non turbato cœlo incideret, nec quidquam cœlesti huic igni prophanum misceretur, triduum inter preces, vigiliâsque sumplit, & inter aras D. Virginis Sueffionensis, Gregorij Magni, & B. Dransij pernoctavit; ut videas, quanto apparatu, delectûque vibrandæ sint diræ, præsertim in Regnantium capita, quorum morbi plerûmque remedijs invalescunt: & Deus fulmini jam cadenti moras opposuit, Regemque lecto affixit. Sanitati redditum Rex Galliæ ad colloquium invitavit, adfuitque Archiepiscopus, alijque utriûsque Regni Magnates ingenti numero; quippe fama præcurrerat, Archiepiscopum in potestate Regis fore; unde omnium expectatio Colossi hujus casum videre cupientium. Stetit tamen, ut eventus docuit, & aliorum spes elusit, aut etiam implevit; malebant enim ex aula non pauci jurgia durare in turbido piscaturi, timebantque, si in gratiam rediret, aut hujus potentiâ, quem adeò provocaverant, aut fuisset artibus, si proderentur, caluros, Omnes ergo inter spem metûmque eventus suspenderat.

IX. Ubi in Regis conspectum Archiepiscopus venit, ejus genibus provolutus est; (b) nam reverentiam libertati conjunxerat, ac vultu, ut Sancti solent, imperterrito juxtâ modestoque: *Adsum, inquit, O Rex, Sacerdotis, & exulis habitu: quod pedibus tuis affusum, quod supplicantem vides, exulem decuit; præteritorum memoriam nec ego retineo, & tu velim obliteres: si quid peractum à me est, quod Majestatis tua animum movit, Sacerdoti, & Antistiti imputa, quem invitum fecisti: secui, at medentis animo. Jam verò causas, qua Sacerdotium, Regnumque colligere, arbitrio, & voluntati tuae committo; jube ut voles, obsequentem me habebis, fidumque, ut semper, salvo tantum honore Dei: hunc solum mei, tuique Dominum excipio.* Infremuit Henricus ad has ultimas voces; nam primas patienter audierat: nec probris, convitiisque temperavit, superbum pertinacem, ingratumque appellans. Tum ad Regem Galliæ conversus, illudi sibi ab Archiepiscopo querebatur; quippe obtentu Divini honoris omnia recusaturum, quæ ejus animo haud sederent: lufum hunc esse, non obsequium. Tum mitigato velut animo, & malaciæ.

I 2

(a) Lib. 1. epist. 139. (b) Herib. in V. lib. 2. cap. 25.